

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 156/2018-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. júna 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej a zo sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti spoločnosti Petit Press, a. s., Lazaretská 12, Bratislava, zastúpenej spoločnosťou PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., Masarykova 13, Prešov, za ktorú koná advokát JUDr. Patrik Palša, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 495/2016 z 27. septembra 2017 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti spoločnosti Petit Press, a. s., **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Uznesením č. k. II. ÚS 156/2018-14 z 8. marca 2018 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti Petit Press, a. s., Lazaretská 12, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 495/2016 z 27. septembra 2017.

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu 18. decembra 2017 a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľka bola ako žalovaná stranou civilného sporového konania vedeného na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 36 C 14/2011, v ktorom sa [REDAKOVANÉ] ako žalobkyňa (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1 000 € v súvislosti s uverejnením jej podobizne bez jej súhlasu v denníku Korzár vydávanom sťažovateľkou, a to vo vydaní z 13. mája 2010 ako súčasť článku s titulkom „*RODIČIA [REDAKOVANÉ] vymenili advokáta. [REDAKOVANÉ] TVRDÍ: DÔJDE K OBRATU!*“.

3. Okresný súd (v poradí tretím) rozsudkom č. k. 36 C 14/2011-196 z 21. júna 2016 uložil sťažovateľke uverejniť v denníku Korzár ospravedlnenie žalobkyňi za neoprávnené použitie jej obrazovej snímky a zaplatiť žalobkyňi sumu 1 000 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku. Konštatoval, že uverejnením podobizne žalobkyne došlo k neoprávnenému zásahu do jej osobnostných práv podľa § 12 Občianskeho zákonníka. Iba uverejnenie

ospravedlnenia nepovažoval okresný súd za dostatočné zadost'učinenie vzhľadom na spôsob porušenia osobnostných práv žalobkyne (uverejnenie v periodickej tlači), nezvratnosť zásahu (nemožnosť ho zmeniť) a čas, ktorý od zásahu uplynul (viac než šesť rokov). Výšku žalobkyňou požadovanej sumy 1 000 € považoval okresný súd za oprávnenú s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy.

4. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 495/2016 z 27. septembra 2017 rozsudok okresného súdu č. k. 36 C 14/2011-196 z 21. júna 2016 ako vecne správny potvrdil. Rozsudok okresného súdu č. k. 36 C 14/2011-196 z 21. júna 2016 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 495/2016 z 27. septembra 2017 nadobudol právoplatnosť 16. novembra 2017.

5. Po prijatí sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie krajský súd v prípise sp. zn. 1 Spr 440/18 z 2. mája 2018 oznámil ústavnému súdu, že proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Co 495/2016 z 27. septembra 2017 podala sťažovateľka dovolanie. Krajský súd označil z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľky za predčasnú.

6. Sťažovateľka na výzvu ústavného súdu v podaní z 5. júna 2018 uviedla, že je pravdou, že proti rozsudku krajského súdu podala aj dovolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté, avšak zdôraznila, že dovolanie podala z iných dôvodov ako ústavnú sťažnosť. Dovolanie totiž podala z dôvodu, že všeobecné súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, kým dôvodom ústavnej sťažnosti je nezákonnosť rozhodnutia krajského súdu, ktorým boli porušené základné práva označené v sťažnosti. Sťažovateľka ústavnému súdu zároveň oznámila, že na podanej sťažnosti trvá.

7. Dovolacie konanie sa vedie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 7 Cdo 43/2018 a dosiaľ nebolo skončené.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ako z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

10. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013)].

11. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. V danom prípade sťažovateľka akceptovala subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd tým, že podala vo svojej právnej veci dovolanie. V okolnostiach daného prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav „dvojkoľajnosti konania“, keď by o tej istej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu v danej veci predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, za predčasné.

13. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

14. Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 145/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

15. Pokiaľ sťažovateľka zotrvala na podanej sťažnosti s odôvodnením, podľa ktorého dovolanie a ústavnú sťažnosť odôvodnila rôznymi dôvodmi, táto argumentácia sťažovateľky na závere o neprípustnosti jej ústavnej sťažnosti nemôže nič zmeniť. Je tomu jednak preto, že sama sťažovateľka poukazuje na to, že dovolanie podala z dôvodu, že všeobecné súdy nesprávnym procesným postupom porušili jej právo na spravodlivý proces, pričom konštatovania porušenia rovnakého základného práva sa domáha aj ústavnou sťažnosťou, no najmä preto, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen

zákonnosť, ale aj ústavnosť. Táto povinnosť všeobecných súdov znamená, že pri svojom rozhodovaní sú povinné chrániť nielen základné právo na súdnu ochranu strán sporu a právo na spravodlivé súdne konanie, ale i ďalšie základné práva strán sporu vrátane základného práva na vlastníctvo, práva na majetok a slobodu prejavu, ktorých porušenie namietala sťažovateľka v sťažnosti ústavnému súdu.

16. Ústavný súd v súlade so svojou aktuálnou judikatúrou zastáva právny názor, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). To však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté.

17. V takomto prípade je preto nevyhnutné, aby sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote nielen proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ale aj proti rozhodnutiu súdu odvolacieho, ak ním došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho práv (IV. ÚS 406/2010).

18. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

19. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti, a sťažnosti nevyhoveli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2018

